

LA/Marjaana Lundqvist

28.8.2020

Digi- ja väestötietovirasto

**Digi- ja väestötietoviraston lausuntopyyntö Viron väestörekisteriviranomaisten kanssa neuvotellusta tietojenvaihtosopimuksesta**

Digi- ja väestötietovirasto (DVV) on pyytänyt Eläketurvakeskukselta lausuntoa Viron väestörekisteriviranomaisten kanssa neuvotellusta tietojenvaihtosopimuksesta. Sopimuksen tavoitteena on parantaa väestötietojen ajantasaisuutta sekä helpottaa kansalaisten hallinnollista taakkaa, kun kansalaisen ei tarvitsisi ilmoittaa muuttuneista henkilötiedoistaan kansalaisuusvaltioon vaan tiedot siirtyisivät sähköisesti toisesta maasta kansalaisuusvaltion väestörekisteriin.

**Eläketurvakeskuksen kanta**

Eläketurvakeskus pitää sopimusta kannatettavana. Se osaltaan auttaneen ja nopeuttaneen kansalaisten tunnistamista työeläkealan tarpeisiin. Lisäksi sopimus auttaneen EU:n sosiaaliturva-asetuksen 883/2004 määräysten soveltamista Suomen ja Viron välillä liikkuviin henkilöihin.

Eläketurvakeskus ratkaisee EU:n sosiaaliturva-asetuksen perusteella voiko Suomessa ja Virossa työskentelevä henkilö kuulua Suomen sosiaaliturvaan. Tätä ratkaisua tehdessä merkityksellistä on se, missä henkilö asuu. Yhtenä osana asumisen määrittelyä Eläketurvakeskus katsoo väestörekisteritiedoista henkilön asuintiedot. Väestörekisteritieto on kuitenkin vain yksi osa EU:n sosiaaliturva-asetuksen mukaista asumisen määrittelyä, ja väestörekisterin mukainen asuintieto saattaa poiketa lopullisesta ratkaisusta. Asuinvaltiolla ei sosiaaliturva-asetusta sovellettaessa tarkoiteta aina väestötietojärjestelmän mukaista asumista, vaan EU:n sosiaaliturva-asetuksessa määriteltyä asumista, eli niin sanottua intressien keskusta.

Sopimuksen mukaan myös henkilötunnisteita voidaan siirtää sopimusmaasta toiseen. Tämä auttaneen ja nopeuttaneen henkilöiden tunnistamista työeläkealan tarpeisiin etenkin, jos tiedot väestöviranomaisten välillä saadaan ajantasaisiksi. Tunnistetietoja vaihdetaan sähköisesti työeläkealalla myös ns. EESSI-liikenteessä EU-maiden välillä. Tämä tietojenvaihto tulee osin korvautumaan nyt kyseessä olevan sopimuksen mukaisella tietojenvaihdolla.

Sopimuksesta voi olla hyötyä myös eläkeratkaisutoiminnassa työeläkealla. Sopimuksen mukaan väestörekisteriin kirjattujen tietojen muutokset, kuten henkilön kuolintiedot, ilmoitetaan toiselle osapuolelle kerran viikossa. Tämä nopeuttaneen myös eläkelaitoksen tiedonsaantia, jotta eläkkeen maksaminen

LA/Marjaana Lundqvist

28.8.2020

pystytään esim. etuudensaajan kuoleman vuoksi katkaisemaan ajoissa ja välttämään turhilta takaisinperinnöiltä.

Edellä oleva huomioiden, Eläketurvakeskus pitää kannatettavana ja hyvänä, että nyt kyseessä olevan sopimuksen mukaan väestörekisteritiedot jatkossa olisivat ajantasaisia ja selkeitä sekä tiedot päivittyisivät rekistereihin nopeammin.

Eläketurvakeskus pitää myös kannatettavana väestörekisteritietojen sähköistä tietojen siirtämistä ja päivittämistä Viron ja Suomen väestörekistereihin, ilman että henkilön itsensä tarvitsisi ilmoittaa muuttuneista henkilötiedoistaan kansalaisuusvaltioonsa. Tämä todennäköisesti edistäisi väestörekisteritietojen ajantasaisuutta.